

Edunvalvontavaltuutus

Vero2017- tapahtuma
Helsinki 14. – 15.3.2017, Marina Congress Center

OTM Lakimies, tiiminvetäjä Virpi Kutila

Mikä on edunvalvontavaltuus?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Yksityisoikeudellinen valtuutus, valtakirja, vaihtoehtona perinteiselle edunvalvonnalle
- Henkilö määrää etukäteen asioidensa hoidosta siltä varalta, että hän tulee kykenemättömäksi itse huolehtimaan asioistaan
 - Taloudelliset ja omaisuutta koskevat asiat
 - Henkilöä koskevat asiat, kun henkilö ei kykene ymmärtämään asian merkitystä
- Valtuutetun tehtävään valitaan yleensä luotettu läheinen henkilö, jonka motiivi ryhtyä tehtävään perustuu haluun huolehtia läheisestään.

Miksi edunvalvontavaltuus?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Suojaamaan itsemääräämisoikeutta

Itse valitulla luotettavalla ja läheisellä edunvalvojalla mahdollisuus toteuttaa asioiden hoito valtuuttajan henkilökohtaiset tarpeet ja toiveet huomioiden vapaammin kuin perinteisessä edunvalvonnassa

- Varmistamaan asioiden ripeä ja yksilöllinen hoito

Ruuhkautunut julkinen holhustoimi ja edunvalvonnan ulkoistamisen, johtanut hitaaseen ja kaavamaiseen asioiden hoitoon

Valtuuttaja

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

1) Täysi- ikäisyys (18 vuotta)

2) Kykenee ymmärtämään oikeustoimen merkityksen =>
edunvalvontavaltuutusta ei välttämättä voi tehdä enää
edunvalvontatarpeen alettua!

⇒ Maistraatti voi jättää vahvistamatta edunvalvontavaltakirjan, ja
aloittaa perinteisen edunvalvonnan tarpeen selvityksen.

Miten edunvalvontavaltuutus tehdään?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

EVVL 6.1 §:

Laissa säädetty tarkka määrämuoto:

- 1) Kirjallisuus
- 2) Kaksi esteetöntä todistajaa samanaikaisesti läsnä olevina
- 3) Todistuslausuma

EVVL 6.2 §:

Vähimmäisisältö:

- 1) Valtuutettu ja valtuuttaja
- 2) Valtuuttamistarkoitus
- 3) Voimaantuloehto

Valtuutettu

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Valtuutetun yleinen kelpoisuus
- Vahva luottamussuhde valtuutuksen perustana
- Toissijainen valtuutettu, jos ensisijainen valtuutettu ei ota tehtävää vastaan luopuu tehtävästään tai tulee pysyvästi estyneeksi hoitamaan valtuuttajan asioita
- Varavaltuutettu sen varalta, että varsinainen valtuutettu tulee tilapäisesti estyneeksi hoitamaan tehtävänsä.
- Tärkeää selvittää valtuutetun suostumus etukäteen

Valtuutetun velvollisuudet

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Yleinen huolellisuusvelvoite
- Velvollisuus toimia valtuutuksen rajoissa
- Päämiehen parhaan edistämisen, mielipiteen selvittäminen sekä varojen pitäminen erillään valtuutetun varoista
- Kirjanpitovelvollisuus

Mitä valtuutettu ei saa tehdä?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Valtuutetulla ei ole oikeutta tehdä valtuuttajan puolesta sellaisia valtuuttajan henkilöä koskevia oikeustoimia, joiden sisällön valtuuttaja ymmärtää
- Ei korostetun henkilökohtaisia oikeustoimia, kuten suostumuksen antaminen avioliittoon tai lapseksi ottamiseen, isyyden tunnustaminen, testamentin tekeminen tai testamentin peruuttaminen, henkivakuutuksen edunsaajamääräyksen muuttaminen, avioehtosopimus.
- Ei oikeutta kieltää potilaan henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran torjumiseksi annettavaa tarpeellista hoitoa tai erityislainsäädännön perusteella annettavaa hoitoa

Valtuutetun toiminnan valvonta

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Tili maistraatille tehtävän hoitamisesta vaadittaessa ”jos siihen on syytä”
- Päätöstili tehtävän päätyttyä tehtävän jatkajalle tai kuolinpesälle
- Edunvalvontavaltakirjalla määrätty mahdollinen muu valvonta (esim. tilitoimiston toteuttamana)
- Syytä huomioida valtuutetun toiminnan valvontamääräykset hyvine ja huonoine puolineen

Valtuutuksen voimaansaattaminen

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Voimaantuloehdon täyttyessä valtuutettu toimittaa edunvalvontavaltakirjan maistraattiin vahvistettavaksi
- Ennen vahvistusta viranomaisen huomio viran puolesta vahvistamisen edellytykset ja esteet sekä varaa läheisille tilaisuuden tulla kuulluiksi
- Vahvistus ja rekisteröinti
- Ennen vahvistusta tulevalla valtuutetulla on oikeus ryhtyä toimiin valtuuttajan suojaamiseksi vahingolta sekä oikeus saada tietoa valtuuttajan terveydentilasta

Erityisiä huomioita valtuutetun toimivallasta

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Valtuutetun toimivalta on mahdollista muotoilla huomattavasti laajemmaksi kuin perinteisen edunvalvojan toimivalta
- Mahdollista toteuttaa esimerkiksi jäämistösuunnittelua: yksilöity lahjoitusvaltuutus, mahdollisuus luopua perinnöstä
- Saako valtuutettu myydä, luovuttaa, kiinnittää tai pantata valtuuttajan kiinteää omaisuutta?
- Saako valtuutettu antaa lahjoja valtuuttajan varoista?

Edunvalvontavaltuutus ja perintösuunnittelu

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Lähtökohtana on lahjoituskielto
- Jos edunvalvontavaltakirjassa on yksilöidysti määrätty peruste, lahjoitukset sekä perinnöstä tai testamentista luopuminen ovat mahdollisia myös edunvalvontavaltakirjan voimaansaattamisen jälkeen. Samoin myös päämiehen omaisuuden panttaaminen toisen velasta on mahdollista.
 - ⇒ Vastataan tarpeeseen mahdollistaa esim. lastenlasten avustaminen asuntolainan saamisessa isovanhemman omaisuutta velan vakuudeksi panttaamalla tai lapsen asuminen sijoitusasunnossa yhtiövastikkeen suorittamista vastaan.
 - ⇒ Mahdollistetaan verosuunnittelu myös edunvalvonnan tarpeen jo alettua

Edunvalvontavaltuus ja perintösuunnittelu

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Edunvalvontavaltakirjasta käytävä ilmi vähintään lahjan saaja, lahjoituksen kohde, lahjan antamisen ajankohta tai perusteet, joiden mukaan ne määräytyvät
- Lahjoitusmääräystä on noudatettava, paitsi jos yleisen huolellisuusvelvoitteen nojalla valtuutetun tulee pidättäytyä lahjan antamisesta esimerkiksi varojen vähäisyyden vuoksi
- Lahjoituksen saajan ja edunvalvontavaltuutetun ollessa sama henkilö syntyy jääviysongelma
 - ⇒ Ratkaisuna esteettömän varavaltuutetun määrääminen edustamaan päämiestä lahjoitusasiassa
 - ⇒ Vaihtoehtoisesti useita pysyviä valtuutettuja, joiden toimenkuvat ovat erilaiset

Kiitos mielenkiinnostanne ja oikein antoisaa messupäivää!

Annan mielelläni lisätietoja, jos jokin asia jäi askarruttamaan.

Tervetuloa käymään osastollamme A11 tai HOK-Elannon Lakipalvelun toimistoissa!

**HOK-ELANNON
LAKIPALVELU**

